

Ochrophyta (Chromophyta)

Vyhotovila: B. Brabcová

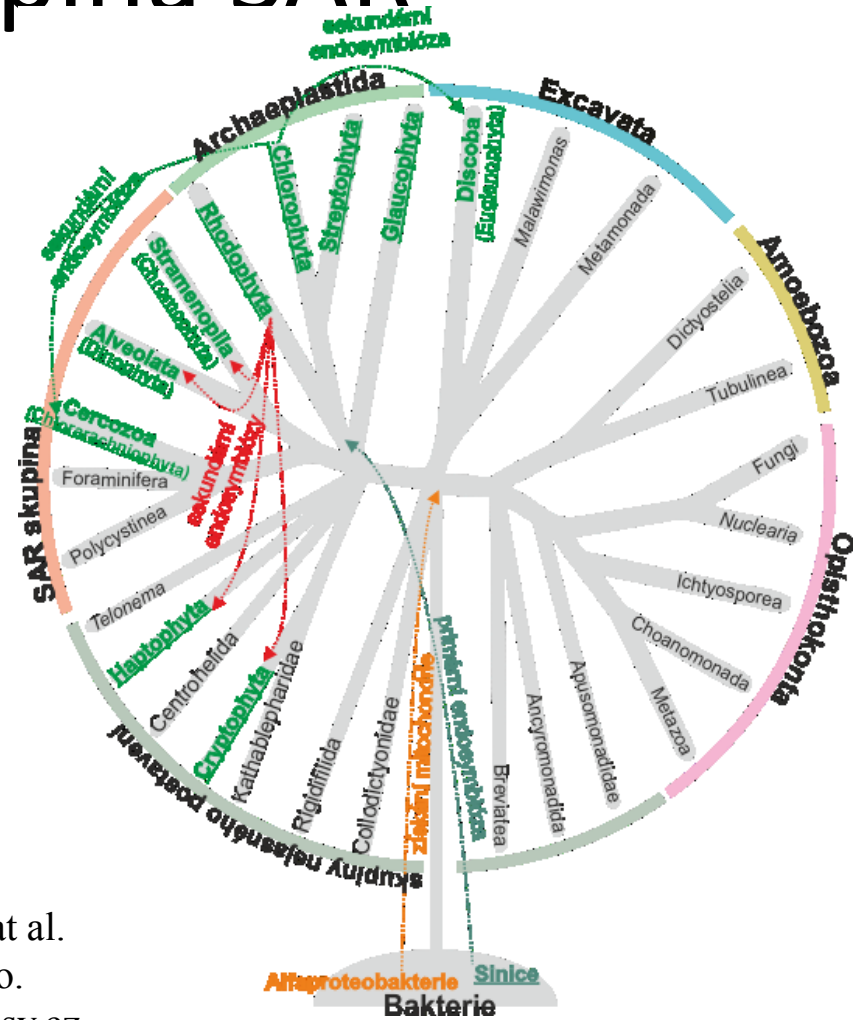
Zdrojem fotografií a obrázků jsou v této přednášce
www.sinicearasy.cz

(pokud není uvedeno jinak)

Superskupina SAR

Stramenopila
Odd. Ochrophyta
(Chromophyta)

Jurán dle Adl at al.
2012, upraveno.
www.sinicearasy.cz

Superskupina SAR

Stramenopila

Odd. Chromophyta (Ochromphyta)

Tř. Chrysophyceae – zlativky (+ Synurophyceae)

Tř. Raphidophyceae

Tř. Fucophyceae (syn. Phaeophyceae) – chaluhy

Tř. Tribophyceae (syn. Xanthophyceae) – různobrvky

Tř. Bacillariophyceae (syn. Diatomae) – rozsivky

Tř. Chrysophyceae – zlativky

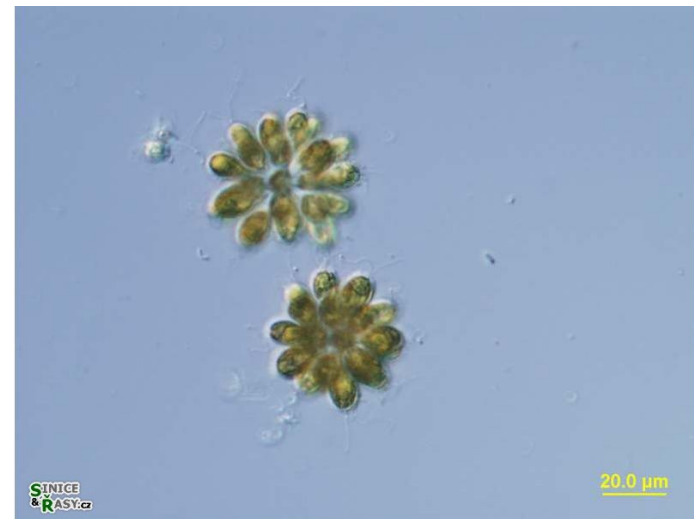
lorika

1. amorfní hmota
+ celulózní mikrofibrily

2. křemité šupiny

Dinobryon

Synura

Tř. Chrysophyceae – zlativky

Mallomonas sp.

Synura sp.

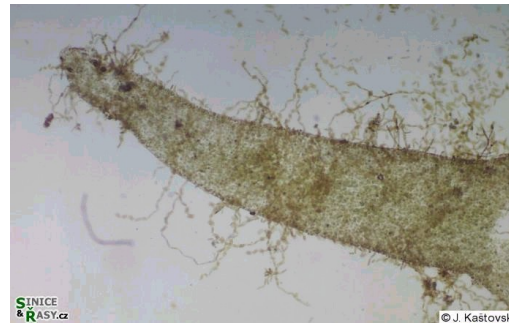

Dinobryon divergens

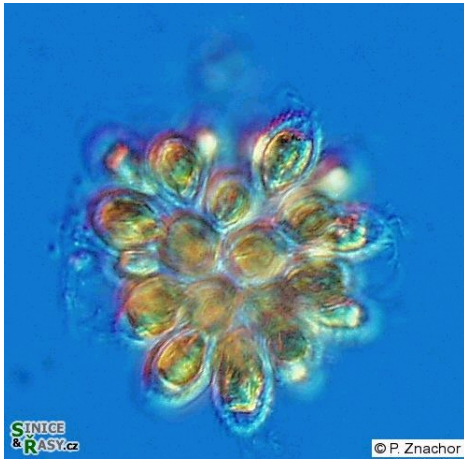

Uroglena sp.

Hydrurus foetidus ↑

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/NsJB7wIqvV6B9ZZqVVus0h-EDp5DA89IB48kMbffbb_5KMuuDv-ZE0cWahXO1SV7mjs_o3b-GFQPuddFiUO19aWfCg

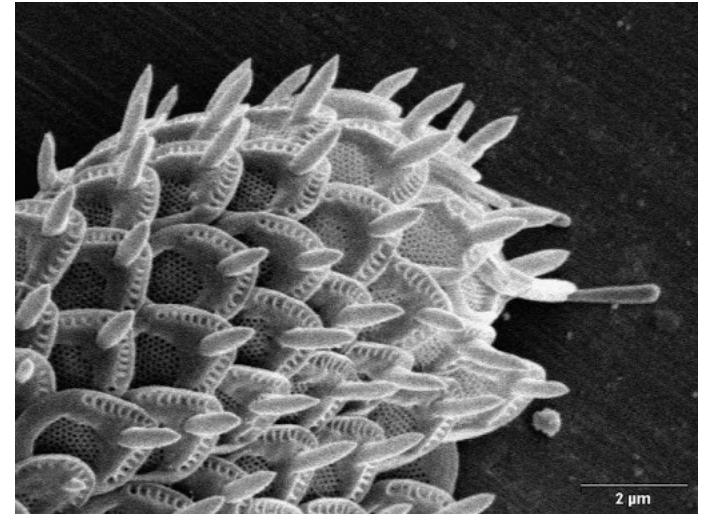

Synura sp.

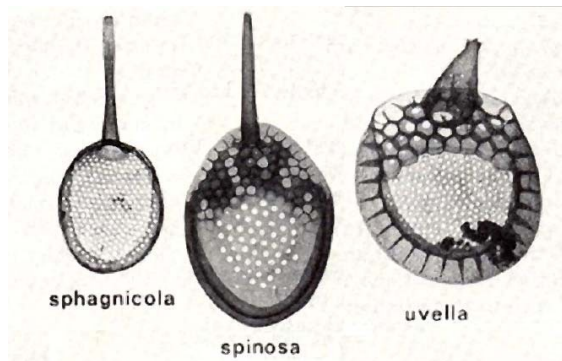
Synura sp.

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/tPLG4jGVTmQ-6jY5_6XX1EGhc2cST1Jf6pbZyNGjKWLCT44Yd3ZHWWQ_bRNPSWeOkNRotZpu6KkXxahdHOMYw6GmcpvrleDrpA0RS7UtItZ5yWC4-w

**Buňka krytá
křemitými šupinami
(snímek z SEM). ↑**

<https://docplayer.cz/docs-images/59/42689238/images/59-0.png>

**Na stavbě šupin je
založena taxonomie
jednotlivých druhů.**

Třída Fucophyceae (syn. Phaeophyceae) - chaluhy

*Laminaria
digitata* (HUDSON) J.V.
LAMOROUX
Autor: Jan Kaštovský
Lokalita: San Andrew,
Skotsko
www.sinicearasy.cz

Padina sp.

Fucus sp. LINNAEUS
Autor: Jan Kaštovský
www.sinicearasy.cz

Ectocarpus sp.

Třída Fucophyceae - chaluhy

Životní cyklus chaluhy *Laminaria*

(podle Kaliny 2001, s laskavým svolením autora)

n

2n

n

n

Třída Fucophyceae (syn. Phaeophyceae) – chaluhy

1. Isomorfická rodozměna

Ectocarpus sp.

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/W6vVV-alJ3g7ltG0nXEy6PgIXbNVMHKwGLSFkO9pjadT9Qp-cgksXjTloSs-vN72JBXoiJ1zHk-tNce1D8tQiXJwmbRVT3nQ63WWokgP6gScv3dP00Q8S3sAohuEWlxDfQc1vEpWTcIEEQO412jZKCql9-Od8u_IlrDBGFD7Kig

Sporangium

1. Izomorfická rodozměna

Padina pavonica

2. Heteromorfická rodozměna

Laminaria sp.

Makroskopický sporofyt (někdy velký až 1,5 m) je rozlišený na:

fyloid

kauloid

rhizoidy

Laminaria digitata (HUDSON) J.V.
LAMOROUX

Autor: Jan Kaštovský

Lokalita: San Andrew, Skotsko

www.sinicearasy.cz

3. Bez rodozměny

Fucus sp.

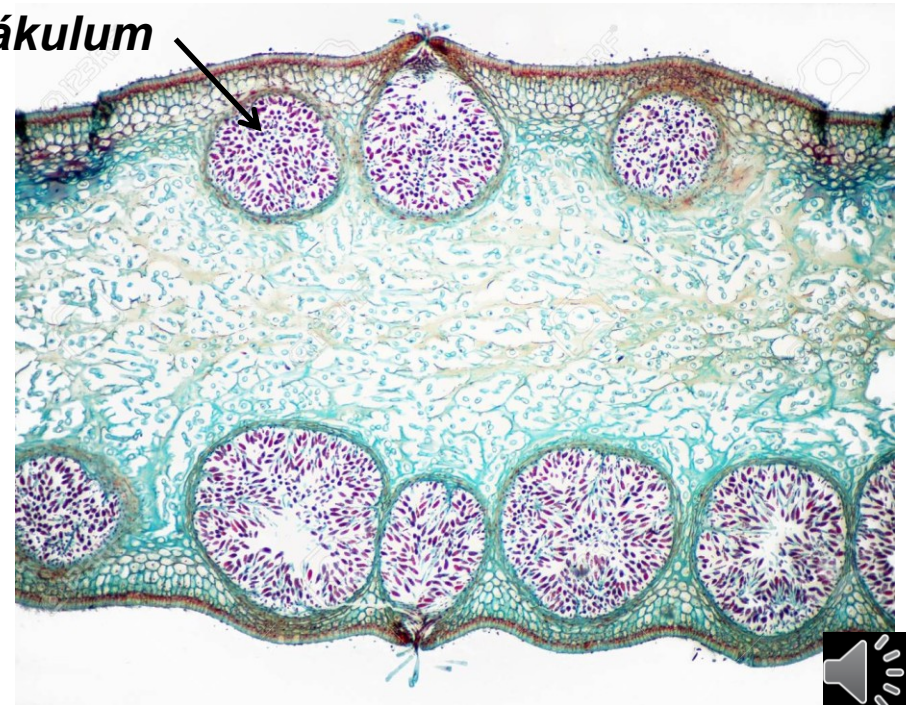
Receptákulum
(v nich konceptákula)

Sargassum sp.

Řez receptákulem

Konceptákulum

Třída Fucophyceae - chaluhy

podmořské „lesy“

Chaluhový les pri
Ohnivej zemi.
(Zdroj: Enric
Sala/National
Geographic)

<https://tech.sme.sk/c/22360044/pozrite-si-nedotknuty-chaluhovy-les-pri-ohnovej-zemi-za-polstorocie-sa-nezmenil.html>

Třída Tribophyceae (syn. Xantophyceae) – různobrvky

Vaucheria sp.

Vaucheria sp.

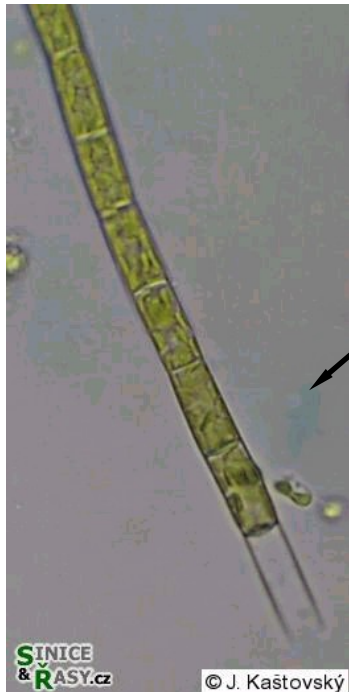
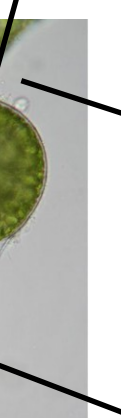
Tribonema sp.

oogonium

antheridium

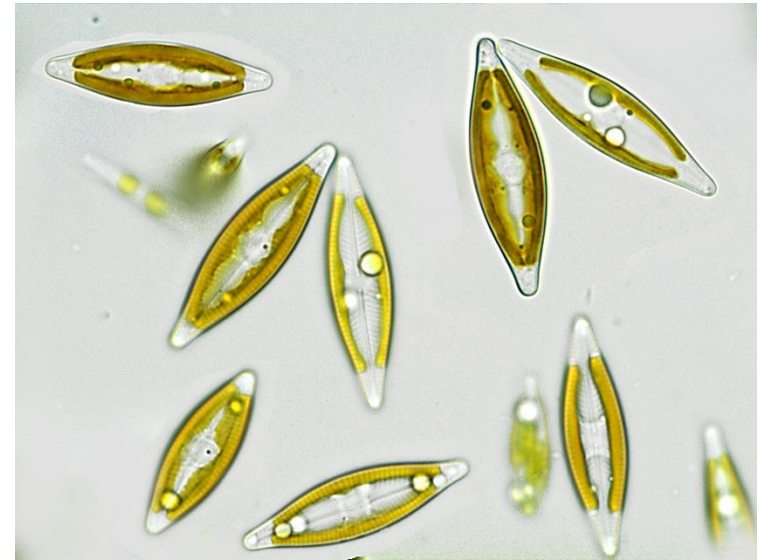
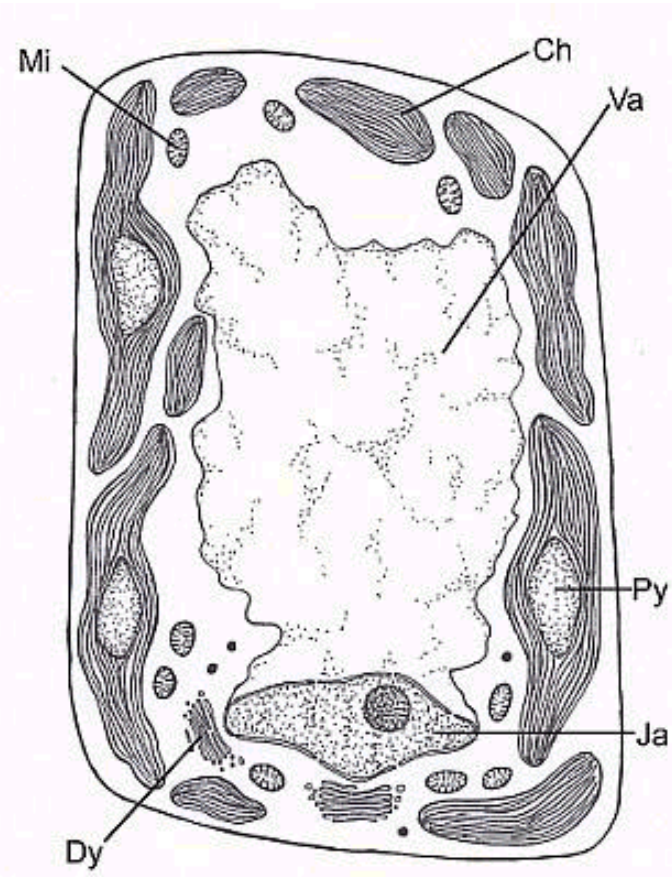
H - kusy

Třída Bacillariophyceae - rozsivky (Diatomae)

Navicula Bory; 1822; 128
Images: Carter C. F.

Stavba buňky (Krautová dle několika autorů)

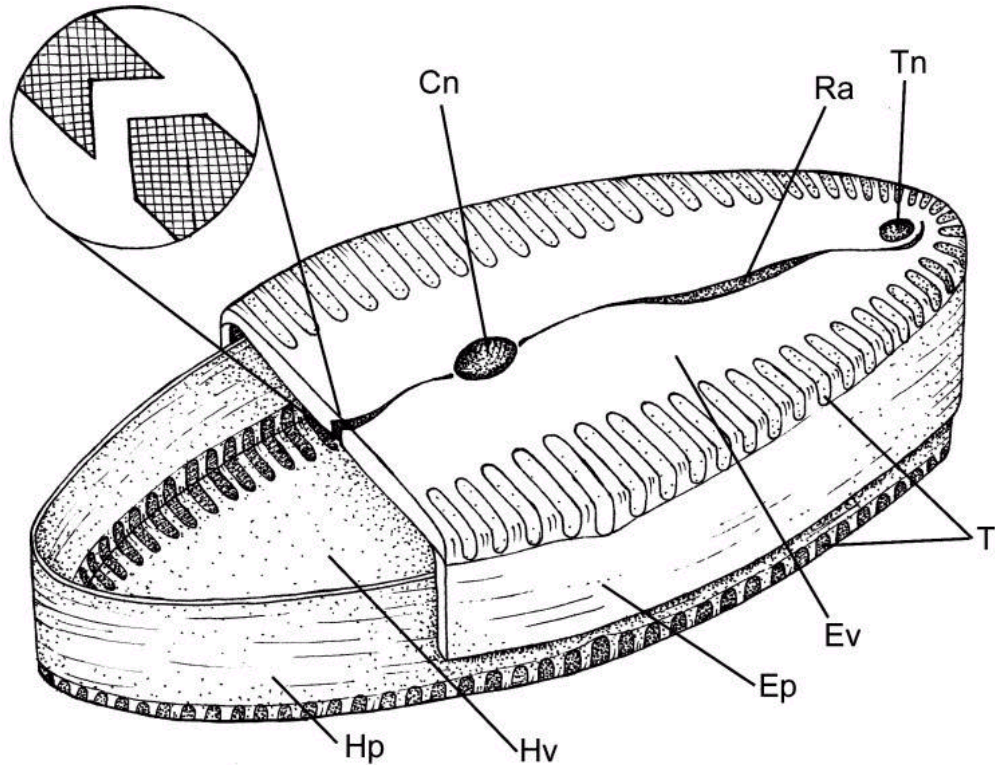
https://naturalhistory.museumwales.ac.uk/diatoms/CMS/Images/Diatom_Images/Taxa/3722/Live/Navicula1.jpg

- Mi – mitochondrie
- Ch – chloroplast
- Va – vakuola
- Py – pyrenoid
- Ja – jádro
- Dy - diktyozóm

Třída Bacillariophyceae - rozsivky

Schránka rozsivek - frustula

valva

pleura

Cn - centrální
nodulus

Ra – raphe

Tn - terminální
nodulus

Tr - transapikální
rýžky = **strie**

Ev – epivalva

Ep – epipleura

Hv – hypovalva

Hp – hypopleura

Krautová dle několika autorů
www.sinicearasy.cz

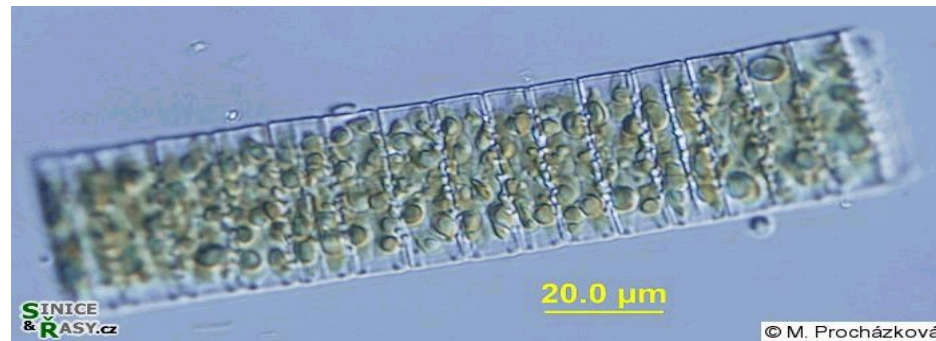
Třída Bacillariophyceae - rozsivky

Diatoma sp.

⇐ valvální pohled

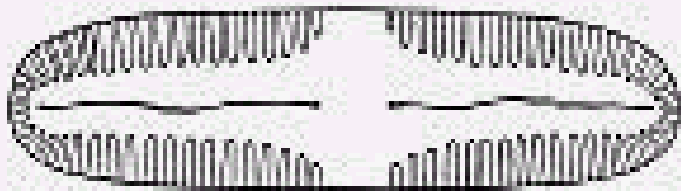
pleurální pohled

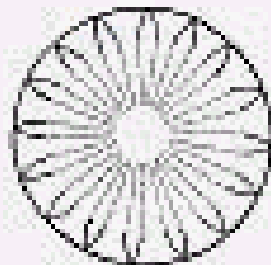
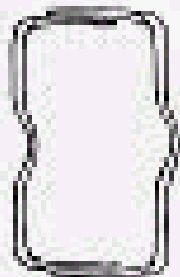

Třída Bacillariophyceae - rozsivky

Dva typy schránky rozsivek (Krautová), www.sinicearasy.cz

← **penátní schránka**
(dvoustraně souměrná)

← **centrická schránka**
(radiálně souměrná)

Rozmnožování rozsivek

1. Dělením

2. Pohlavně

Penátní rozsivky:

izogamie, anizogamie

Centrické rozsivky:

oogamie

vznik gamet

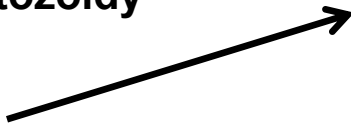
splývání gamet

antheridium
se 4 spermatozoidy

oogonium
s oosférou

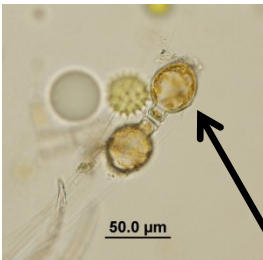

splývání gamet

2 nové jedinci

Melosira varians C.
AGARDH
Autor: Jan Kaštovský
Lokalita: auxospory -
Rejdlu rybník,
Zelendárky (2008)

auxospora

Třída Bacillariophyceae - rozsivky

Podle přítomnosti raphe a souměrnosti misek: ROUND a CROWFORD (1989) vytvořili systém:

1. podtř. Coscinodiscophycidae (= Centrales) – centrické rozsivky

Melosira

M. varians

M. granulata

Stephanodiscus

Triceratium

2. podtř. Fragilariophycidae – penátní bez raphe

Diatoma

Fragilaria

3. podtř. Bacillariophycidae – penátní s raphe

Eunotia

Achnanthes

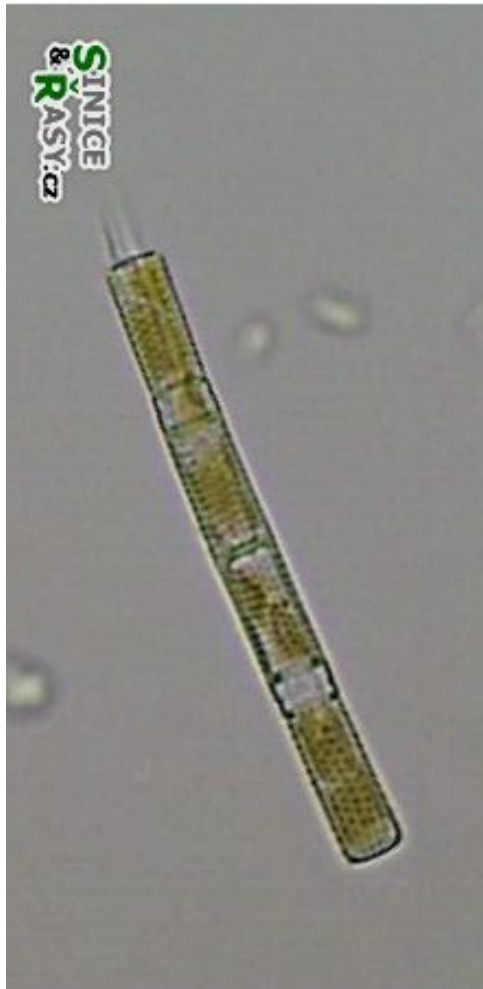
Navicula

Nitzschia

Třída Bacillariophyceae - rozsivky

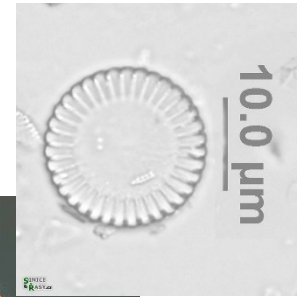
Aulacoseira sp.

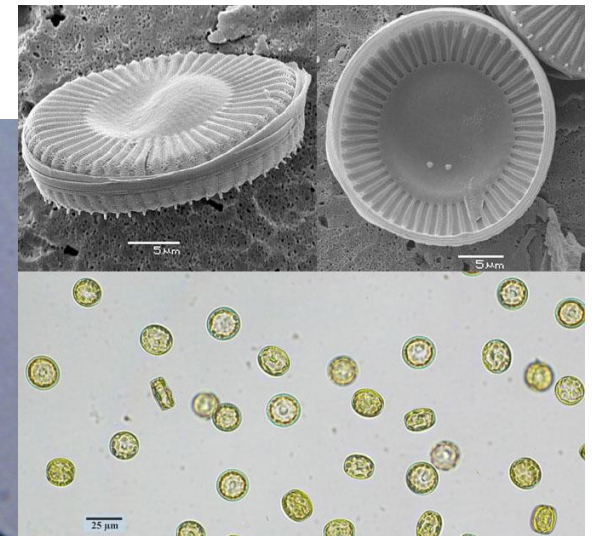
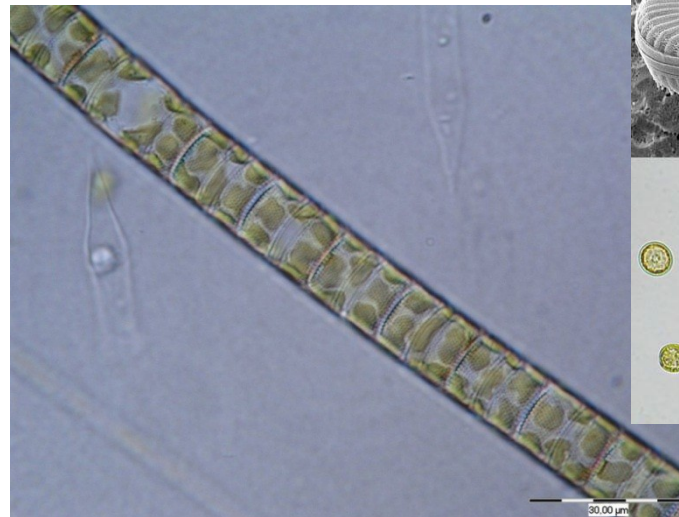
centrické rozsivky

Cyclotella sp.

<https://www.biolib.cz/IMG/GA/L/12729.jpg>

Melosira varians

<https://bccm.belspo.be/catalogues/files/dcg/cyclotella%20meneghiniana-cyclotella%20meneghiniana-culture.jpg>

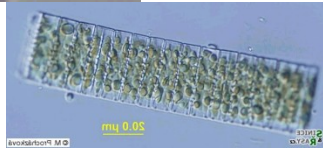

Třída Bacillariophyceae - rozsivky

penátní rozsivky

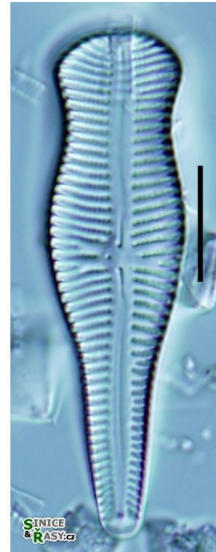
pleurální pohled

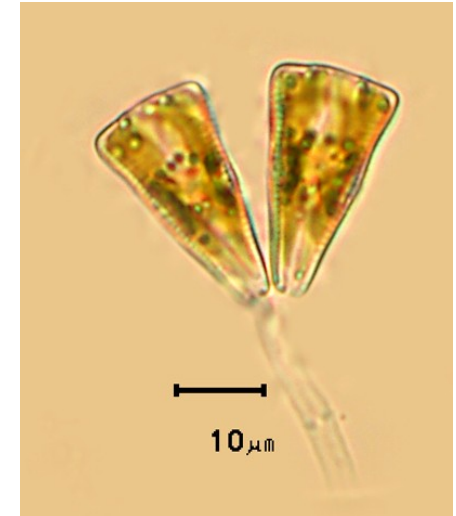
valvální pohled

Diatoma sp.

Gomphonema sp.

pleurální pohled

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/iN7WPU5ghoNjj58gdd82io14BX1bVLoQqKT4HxQzT1SV8_rRkj60UFpK15hV5EzrzUU-TXghvK0mVOaXF8FwwwfSPmx6PhB_0uj3UBBdnAgwTK5XCLHIR9BCd2HGSORj2WJEWOHLw3Gavjmbt-bd1qYqkDE43uPmw-Nd0GCPd5e7JGj57W-hRVAYgKq_puO3ZEg

valvální pohled

valvální pohled

Cymbella sp.

Navicula sp.

pleurální pohled

http://cfb.uh.edu/phycokey/Choices/Bacillariophyceae/Pennate/biraphes/biraphe_unicells/biraphe_unicells_symmetric/NAVICULA/Navicula_03_382x203.jpg

Ekologie rozsivek

- 25 % z celkové primární produkce Země
- Mořské i sladkovodní
- Plankton – hlavně na živiny bohatá moře (hnědá voda)
- Bentos, epizoické, endozoické
- Sladké vody – jaro, podzim
- Druhově specifické ekologické nároky (org. Znečištění, živiny, pH, kyslík, proudění, ...)
- Křemelina (Diatomit) – sedimentární hornina, nezpevněná
- Pseudonitzschia – mořská, kys. domoová – otrava, ztráta kr. paměti

Využití rozsivek

- Hodnocení kvality toku, rekonstrukce paleontologické situace, analýza keramiky
- Testování mikroskopů
- Křemelina – (diatomit)
  - filtrace piva, vína,
  - izolační materiál (tepelná, zvuková izolace)
  - zubní pasty
  - brusný materiál
  - výroba dynamitu
  - doplněk stravy

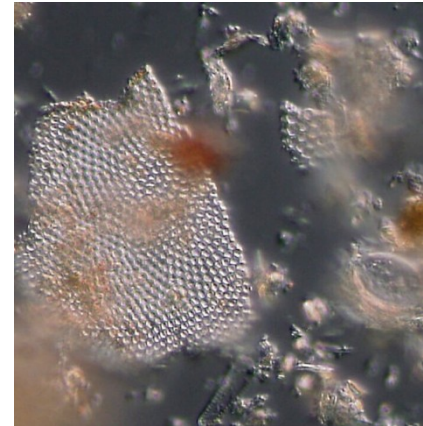

Diatomit - křemelina

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0b/Minerality.sk_-_diatomit.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0b/Minerality_sk_-_diatomit.jpg)

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/77/Diatomite_DIC.jpg/220px-Diatomite_DIC.jpg

Kousky
schránek
rozsivky v
křemelině

Diatomit z oblasti [Zvolenské kotliny](#) na [Slovensku](#)

Těžba křemeliny v prostoru [Borovany-Ledenice](#), okres České Budějovice (Třeboňská pánev)

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/64/K%C5%99emelinov%C3%BD_d%C5%AFL.JPG/220px-K%C5%99emelinov%C3%BD_d%C5%AFL.JPG

Průmyslové využití křemeliny

Filtrace piva: filtr + filtrační materiál (křemelina)

**Nádoba na smíchání
kaldného piva
s křemelinou**

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/oIlMsiy n1iL_Z_vxr80U7bDgbKz-JLogB8CNO1827tgtaH9TuvclUd0lAHad31xnO zw6R_SSHE5Zfy9SJwdRaJ-4NJEg3_5kcmRpmS-O2Vg

**Svíčkový filtr
pivovar Trutnov**

<http://ovipistan.cz/obrazky/archiv/pivovary/trutnov/foto-52v.jpg>

<https://www.czechminibreweries.com/wp-content/uploads/Products/Conditioning-beer/filtration-material-01.jpg>

https://www.vinarskepotreby.cz/out/pictures/z1/11CEDBAB-D600-4B98-A326-BE0DD695B7D8_z1.jpg

https://cdn.benu.cz/images/img-large-product/7/46647.jpg?_ga=2.58432173.685354992.1603785874-293368721.1600333420&_gac=1.149089922.1603785874.EAIaIQobChMIv9D-7afU7AIVEZiyCh1BsgVKEAQYASABEgLeXfD_BwE

